

MINTAPROGRAM

Összevont évfolyamokkal működő
alapfokú művészeti iskolák számára

Képző- és iparművészeti ág
Képzőművészet tanszak

MINTAPROGRAM

MINTAPROGRAM KÉPZŐMŰVÉSZET TANSZAKRA

ÖSSZEVONT ÉVFOLYAMOKKAL MŰKÖDŐ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETI ISKOLÁK SZÁMÁRA

Az alafokú művészetoktatás módszertani fejlesztéséhez, tanár továbbképzéshez

Szerző: Baranyai Zoltán Józsefné

Lektor: Lázár Zsuzsa

Grafikai szerkesztő: Mészáros Anna

2018

Készült az „EFOP-3.2.6-16-2016-00001 azonosítószámú
”A tanulók képesség kibontakoztatásának elősegítése a köznevelési intézményekben”
című projekt keretében

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

SZÉCHENYI 2020

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

MINTAPROGRAM

Összevont évfolyamokkal működő
alapfokú művészeti iskolák számára

Képző-és iparművészeti ág
Képzőművészet tanszak

BEVEZETŐ

Az alapfokú művészeti iskolák képző- és iparművészeti ágán az elmúlt évek gyakorlatában többnyire az alsó tagozatból szerveznek egy összevont évfolyamokkal működő csoportot, és a felsősökből egy másikat. Ennek megfelelően, általában az alsó tagozatos csoportba kerülnek az E1, E2, A1, A2, a felsőbe az A3, A4, A5, A6 évfolyamos művészeti osztályos tanulók. A jelenleg érvényben levő központi tanterv alapján, amely három évfolyamos tagozódásra épített, szinte lehetetlen a törvény által biztosított négy évfolyamos összevonás eredményes, jogszabálykövető gyakorlatát megvalósítani. A négy évfolyamon ugyanis nem azonos a tanszaki és tantárgyi rendszer, eltérők a tananyag feldolgozást elősegítő feladatcsoportok. Bárhogycsoportosítjuk is az évfolyamokat, ez utóbbi probléma mindig megjelenik, ami nagyon megnehezíti az összevont évfolyamokkal dolgozó pedagógusok és a csoportokban tanuló diákok munkáját, és gátolja az eredményességet is.

A fentiekén túl, a gyakorlati tapasztalatok azt igazolják, hogy a képző- és iparművészeti ágon nem szerencsés a kötelező és a kötelezően választott tantárgy elkülönítése. A két tárgyat majdnem mindenütt ugyanaz a tanár tanítja. Amennyiben egy délután kerül sor a heti négy művészeti óra megtartására, a tanulók munkáját megzavarja, ha más az első két óra tantárgya és témaköre, mint a második két óráé. A két tantárgyra tagolás akkor sem szerencsés, ha az külön napokon valósul meg, mert ebben az esetben a hét egyik napján elkezdett feladatot nem folytathatják a következő napon, csak egy hét múlva, amikor ismét az a tantárgy kerül sorra. Ezekkel a nehézségekkel küszködve, igyekeztünk egy olyan idő- és programtervet összeállítani, amely lehetővé teszi, hogy az egy tanulói csoportba tartozó, de eltérő évfolyamú és életkori tanulók,

ugyanazon időtartamban azonos tematikus egységgel, témakörrel foglalkozhassanak - természetesen életkoruk és felkészültségük alapján, más-más szinten és módon. Ezért a két tantárgy tananyagtartalmát az egymásra építhetőség szempontjait szem előtt tartva alakítottuk ki.

Az itt bemutatott pedagógiai koncepció a képző- és iparművészeti ág jelenleg érvényben levő központi tantervének alaptartalmait (a művészeti ág tanításának alapelveit, célját, a képző- és iparművészeti ág általános fejlesztési követelményeit, az évfolyamokra lebontott fejlesztési feladatokat, az alap- és záróvizsga követelményrendszerét) nem változtatta meg, csak a túlméretezett és túlkonkretizált tananyagtartalmat, illetve az évfolyamokra lebontott követelményt csökkentette, egyszerűsítette kis mértékben. Az évfolyam-összevonhatóság érdekében a mintaprogram a tananyagtartalmakat nem tantárgyakra bontva taglalja, hanem holisztikus megközelítéssel, logikai kapcsolatok alapján rendezi.

A tantárgyak közötti integrációra azért nyílt lehetőség, mert a központi tantervben a vizuális alkotó gyakorlatok, a grafika és festészet alapjai és a tanszaki műhelygyakorlat tantárgyak tananyagtartalmán belül több azonos téma- és feladatcsoport található. Ez elősegítette a főtárgy és a kötelező tárgy azonos tananyagtartalmának egyidejű tanítását. Az eltérő tartalmakat pedig a témakörök összevonásával, az egyes évfolyamok feladatcsoportjainak átrendezésével sikerült olyan rendszerbe szervezni, amely az összevont évfolyamokkal dolgozó osztályok számára lehetővé teszi, hogy a csoport tagjai a közös tanórákon azonos problémakörökkel foglalkozzanak, az életkoruknak és képességüknek megfelelő szintű válaszokat adva, és egymástól is tanulva.

Pedagógiai koncepciónk szerint az E1, E2, A1, A2 évfolyamokon a tanulók általános vizuális és képzőművészeti alapozást kapnak. Ezen időszak alatt sajátítják el a vizuális alapozó gyakorlatok, a vizuális alkotó gyakorlatok E1, E2, A1, A2 évfolyamokra tervezett tananyagtartalmát és a grafika és festészet alapjai tantárgy A1, A2, évfolyamra tervezett tananyagát. A tanulók az E1, E2, A1, A2 évfolyamon képzőművészet tanszakosok.

Mintaprogramunkat úgy építettük fel, hogy a négyéves képzőművészeti oktatásban való részvétel után, az A3 évfolyamon választhat új szakirányú tanszakot a tanuló. Tehát felső tagozatos korában az A3, A4, A5, A6 évfolyamokon már az általa választott tanszakon tanul tovább.

A grafika és festészet, a környezet- és kézműves kultúra, a fém- és zománcműves, a textil- és bőrműves tanszakok tananyagtartalmának kialakításánál a grafika és festészet műhelygyakorlat tantárgy 3. évfolyamának, a vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy 3-6, és a tanszakováltás függvényében a grafika és festészet, a környezet- és kézműves kultúra, a fém- és zománcműves, a textil- és bőrműves műhelygyakorlat tantárgy 4-6 évfolyamára készített tantervét vettük figyelembe.

Az alapfokú művészeti iskola hatodik évfolyamának elvégzése után (általában, amikor a tanuló az alapfokú művészeti iskolában hatodik évfolyamos tanuló, az általános iskolában nyolcadik osztályos) eldöntheti, hogy kíván-e alapfokú művészeti vizsgát tenni. Ezen koncepció alapján eddig a képzőművészet, a grafika és festészet, a környezet- és kézműves kultúra, a fém- és zománcműves, a textil- és bőrműves tanszakok mintaprogramjait készítettük el és próbáltuk ki fejlesztő pedagógusokkal a tanítási gyakorlatban.

A táblázatos programtervben a fejlesztési részcélokban jelennek meg 3/2011. (I. 26.) NEFMI rendelettel módosított 27/1998-as MKM rendelettel kiadott “Az alapfokú művészetoktatás követelményei és tantervi programja” című dokumentum, képző- és iparművészeti ága fenti tantárgyára és évfolyamára meghatározott fejlesztési céljai.

A tantervi anyagban jelennek meg az adott tantárgyak adott évfolyamára meghatározott tananyag, az ismeretekben és tevékenységekben a feladatcsoportokban megjelenő tartalmak. Programtervünkben azért mutatunk be inspirációs forrást, szemléltető anyagot (műalkotásokat, illetve tanulói munkákat), hogy ezzel az értelmezéshez, tervezéshez, megvalósításhoz könnyebb kapcsolódási lehetőséget adjunk, s hogy az illusztrációval újabb és újabb megoldásokra, útkeresésre inspiráljunk.

A bemutatott tanítási-tanulási mintaprogram arra biztat, hogy merjünk a ránk bízott tanulók érdeklődésének és személyes indíttatásának figyelembevételével újabb hatékony tanítási gyakorlatot kialakítani. Szerezzünk tapasztalatot abban, hogy a tanítási gyakorlatunkat, tanulási programunkat képesek legyünk az adott csoport igényei szerint átszervezni, alakítani.

A főtárgy és a kötelező tárgy tanítására a heti minimális óraszámokat figyelembe véve (2-2 óra), a 35 hetes tanévben 70-70, azaz 140 óra áll rendelkezésre. A felsőbb évfolyamos tanulók számára készített mintaprogram utolsó témakörei a tanultak szabad, egyéni alkalmazására épülnek. Az év végi bemutató kiállításra vagy az alapfokú vizsgára készülve a tanulók eldönthetik, hogy az adott évfolyamra meghatározott tananyagtartalom, illetve az alapfokú vizsga elvárásrendszere alapján milyen témakörben, anyaggal,

technikai eszköztárral valósítják meg egyéni terveiket. A mintaprogram utolsó, vizsgamunka címen szereplő témakörei tehát a választási lehetőségek megoldására mutatnak példát. Az alábbiakban azon tantárgyak célrendszerét, fejlesztési feladatait, a tantárgyak adott évfolyamokra vonatkozó tananyagát, követelményét tettük közre, amelyekre építve készült a mintaprogram.

Az alapfokú képzés során a tanulók megismerik:

- a vonal forma- és térképző szerepét,
- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben,
- a felület és textúra szerepét, létrehozásának lehetőségeit,
- a gyűjtés, gyűjtemény kialakításának célját, módjait,
- a díszítés sajátosságait, a témához kapcsolódó motívumokat,
- a kiemelés módjait,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az illusztratív ábrázolás sajátosságait,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat,
- a tárgyak funkciója és formája-díszítése közti kapcsolatot.

Képesek lesznek:

- vonal-, szín- és formavariációk létrehozására,
- a lelki minőségek kifejezésére,
- felület és textúra kontrasztok létrehozására,
- motívumgyűjtésre, feldolgozásra, gyűjtemény létrehozására,
- vázlatok készítésére,
- egyszerű nyomatok készítésére,
- képkészítésre,

- vizuális eszköztárunk folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére,
- az eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

A tanulók az élményszerű alkotófolyamatokban megtapasztalják a növényi részek, a gyapjú, az agyag, a papír felhasználási területeit, az anyag- és formaalakítás egyszerű módjait, díszítési lehetőségeit, a tárgyalkotás legfontosabb szempontjait, az újrahasznosítás szerepét, lehetőségeit.

Programtervünk pedagógiai célja az, hogy az ajánlott megoldással megkönnyítsük az összevont évfolyamokkal dolgozó pedagógusok, művészek munkáját, hogy az adott időintervallumban az ésszerűen szervezhető, áttekinthető tananyaggal hatékonyabb tudásgyarapodást (ismeret, készség, képesség, attitűd) érjünk el.

AZ ALAPFOKÚ MŰVÉSZETOKTATÁS KÉPZŐ- ÉS IPARMŰVÉSZETI ÁGA KÖVETELMÉNYEI ÉS TANTERVI PROGRAMJA

A hatályba levő központi tanterv alapján:

„**Az alapfokú művészetoktatás célja**, hogy hozzásegítse a tanulókat a külvilág tudatos érzékeléséhez, tanulmányozásához, valamint a belső látás és a képzelet finomításához, tudatosításához. A tanulók belső világának gazdagítása teszi lehetővé, hogy egész személyiségük használni és hasznosítani tudja az összegyűjtött és egyre tudatosabban szelektált vizuális információkat. Az élményszerű tapasztalások és képzetek teremtik meg az önmeghatározások és önkifejezések egyre differenciáltabb formáit.

Az alapfokú művészetoktatás követelménye és tantervi programja lehetőséget nyújt az esztétikai érzékenység, nyitottság, igényesség, ízlés, erkölcsi fogékonyság alakítására, a látás kiművelésére és tudatosítására.

A program keretében folyó vizuális nevelés alkalmat ad a képző- és iparművészeti tevékenységek iránt érdeklődő tanulók szellemi és gyakorlati képességeinek fejlesztésére, biztosítja a különböző művészeti szakterületeken való jártasságok megszerzését. A képzés nagymértékben elősegíti a tanulók személyiségfejlődését és biztosítja a tehetséggondozás lehetőségét. Figyelembe veszi az életkori sajátosságokat; a tanulók érdeklődésére, a kézműves hagyományokra, valamint a klasszikus és kortárs képző- és iparművészeti, médiaművészeti értékekre építve gyarapítja ismereteiket, s alakítja készségeiket.

Az alapfokú művészetoktatás képző- és iparművészeti ágán folyó oktató-nevelő munka sajátosságai:

- **tevékenységközpontúság:** a tanulók a vizuális tananyagtartalmakat, feladatokat gyakorlati, tapasztalati módon, különböző tevékenységek által, komplex témákba ágyazottan dolgozzák fel, amelyben a cselekvésből származó tapasztalat adja a tanulás alapját,
- **feladattudatosság:** egy témával, témakörrel való hosszabb idejű elmélyült foglalkozás, mely elősegíti a tanulók türelmének, kitartásának fejlődését,
- **alkotói magatartás:** amelyben fontos szerepet kap a nyitottság, az egyéni látásmód, a lényegkiemelés, a problémaérzékenység és problémamegoldás képessége,
- **komplexitás:** amely átjárhatóságot biztosít a képző- és iparművészeti, a népművészeti és média-művészeti területek között, illetve az egyéb művészeti ágak és tudástartalmak között,
- **folyamatszerűség** az egyes feladatok végig vitelében és a szervesen kapcsolódó, egymásra épülő feladatsorokban, projektekben,
- **kreatív cselekvőképesség**, melynek fontos részterülete a kísérletező kedv, bátorság, lényeglátás, szituativitás, döntésképesség, nézőpontváltás, sorrendmódosítás,

A mintaprogram rugalmas, kreatív keretet kíván biztosítani annak érdekében, hogy a művészeti képességfejlesztés a leghatékonyabban és differenciáltan valósulhasson meg.

A vizuális képességfejlesztés folyamatában hangsúlyos szerepet kap:

- a megfigyelőképesség, a látvány- és ábraértelmező képesség,
- a vizuális tapasztalat, logika, az elvont gondolkodás,
- a forma és ábraalkotó, megjelenítő, kifejező, kép-, tárgy-, és konstruáló képesség,
- az anyagalakító, eszközhasználó és rekonstrukciós képesség
- önismeret és önállóság fejlesztése.

Mivel a vizuális nevelésen belül számtalan módszer alkalmazható (pl. szemléltetés, megfigyeltetés, megbeszélés, értelmezés, vita, demonstráció, egyéni és csoportmunka, szimuláció, szerepjáték, kutató munka, kooperatív oktatási forma és projektszervezés), a ránk bízott csoport összetételét figyelembe véve, lehetőségünk van azokat érdeklődésük, motivációjuk, pillanatnyi lelkiállapotuk szerint alakítani. Fontos, hogy észrevegyük azokat az egyéni képességelemeket is, amelyekre építve sikerélményhez tudjuk juttatni a tanulókat, amelyek által biztosítani tudjuk az egyén és általa a csoport fejlődését is.

A mintaprogram lehetőséget ad azoknak az egyedi terveknek és variációinak létrehozására, melyek az adott nevelési-oktatási környezetben a leghatékonyabbak lehetnek.

A program olyan árnyalt, változatos fejlesztési célok megvalósítását igyekszik támogatni, melyek maximálisan építenek a helyi sajátosságokra, és alkalmazkodni tudnak a pedagógiai igényekhez.

Tartalmi területek, tartalmi egységek (tananyag) és azok munkaformái:

Napjainkra a vizuális kultúra, a képzőművészet, az alkalmazott és médiaművészet tartalma, a művek létrehozásának, befogadásának módja rendkívül összetetté vált. A mindent átszövő vizuális ingerek rendszerezése, értelmezni tudása, az élet értékes elemeinek felismerése, eredményes alkalmazása akkor valósulhat meg, ha a tanulók számára e célokra szerveződő aktív tevékenységet, élményt, kifejezési, reflektálási és döntési szituációt teremtünk.

Vizuális nevelési gyakorlatunkban általános célként a természeti és tárgyi környezet, önmaguk és a társas kapcsolati kultúra megismerését-megélését, a tudatos személyiségfejlesztést tartjuk fontosnak.

Arra törekszünk, hogy tudásukat érzéki tapasztalás, tapasztalatszerzés által gyarapítsuk, hogy komplex szemlélet kialakításával segítsük elő a kreatív problémamegoldás, az önépítés képességét.

A tananyag három nagy tartalmi egységre tagolódik:

- a környezet és önmaguk megismerésére,
- a vizuális befogadó, kifejező, közlő és a tárgyalkotói tevékenységek műveléséhez szükséges készségek elsajátítására,
- az önálló tervező és alkotó tevékenység lehetőségének kínálatára.

A program olyan kompetenciákat – képességeket, ismereteket és attitűdöket - kíván fejleszteni, amely alkalmasabbá teheti a tanulókat a megváltozott, s a folyamatosan alakuló kihívások leküzdésére.

- **interaktivitás és együttműködési készség:** mely feltételezi a személyközi kapcsolatok aktivitását, a kooperációt és innovációt,
- **tanulók önkifejezési készségének kialakítása** és mélyítése a személyre szabott feladatok, egyéni korrekció megvalósulása révén,
- **szociális érzékenység és empátia,** az én– tudatosság, önszabályozás és önállóság fejlesztése.

A képzőművészet tanszak tanárgyai

Kötelező tantárgy: Vizuális alapozó gyakorlatok/Vizuális alkotó gyakorlat

Főtárgy: Grafika és festészet alapjai

VIZUÁLIS ALAPOZÓ- ÉS VIZUÁLIS ALKOTÓ GYAKORLATOK

Az előképző 1–2. évfolyamának tantárgya, a „vizuális alapozó gyakorlatok” tantárgy.

A vizuális alapozó gyakorlatok tantárgy célja az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése. A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése. Az alapozó gyakorlatok feladata az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű művészeti tevékenységek által.

A vizuális alapozó gyakorlatok tantárgy fejlesztési feladata:

- a közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás, tapintás) útján megszerzett élmények képi, plasztikai eldolgozási képességének fejlesztése,
- a természeti és tárgyi környezet szépségeinek felfedeztetése,
- a hagyományok élményszerű megismertetése,
- egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása,
- az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül,
- az önkifejezés változatos formáinak megismertetése,
- az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátíttatása,
- örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása,
- kreatív munkára és gondolkodásra nevelés.

A vizuális alapozó gyakorlatok az Előképző első két évfolyamának komplex művészeti tantárgya. Sok-színű alkotó játékokra ad lehetőséget. A legkülönbözőbb anyagok, eszközök, technikák megismerése segíti a gyermekek kreativitásának kibontakozását és a tradicionális kézművesség értékeinek továbbadását. A képző– és iparművészeti ág, az ősi és kézműves tárgyformálás, a médiaművészet sokféle tevékenységének megismertetésére szolgál.

A vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy célja a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése a képi emlékezet és képzelet gazdagításával, a vizuális gondolkodás és kifejezőkészség fejlesztésével, valamint az esztétikai érzékenység és befogadó készség kialakításával.

A vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy feladata a vizuális eszköztár bővítése, a művészi kifejezési formanyelv kialakítása, gazdagítása, változatos kreatív feladatsorokon keresztül. A tanulók életkori sajátosságainak megfelelő, erős belső motivációra épülő, változatos alkotó folyamatok biztosítása, melyek lehetővé teszik a csoportos és egyéni kreatív tevékenységformák megismerését, feltárják az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot. Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása, a különféle képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismertetése, a népművészeti és művészettörténeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe. A baleset-, munka- környezet és tűzvédelmi szabályok betartatása.

A vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy első évfolyamának fejlesztési feladatai:

- az alapvető képzőművészeti technikák segítségével a látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolatainak, terveinek képi vagy plasztikai megoldásán keresztül,
- a művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése kép- és tárgykészítés vagy egyéb alkotófolyamat végig vitelével,
- a tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése.

A vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy első évfolyamának tananyaga

- Vizuális alkotó gyakorlat - ismeretek
- A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök
- Különböző képző- és iparművészeti, népművészeti, médiaművészeti technikák
- Kézműves és népművészeti technikák
- Mesék jellegzetes történetvezetése
- Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
- Eszközhasználat és munkavédelmi szabályok

A vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy első évfolyamának végére előírt követelményei

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat
- az alapvető ábrázolási technikákat
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra
- vázlatok készítésére
- vizuális eszköztárának folyamatos bővítésére, sokszínű alkalmazására
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

A vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy második évfolyamának fejlesztési feladatai:

- a vizuális művészetek műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismertetése a kézműves tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálásán keresztül,
- az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedeztetése,
- a környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése,
- a tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése,
- a tanuló érdeklődésének felkeltése, fenntartása, kitartó munkavégzés képességének fejlesztése.

A vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy második évfolyamának tananyaga

- Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek
- Ábrázolás és tárgyalkotás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve
- A síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök csoportos és egyéni használata
- Az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségei
- A formák, színek használatában való jártasság, a kézműves és képzőművészeti technikák
- Az egyes témák, témacsoportok többirányú feldolgozása
- A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai
- Népművészeti hagyományok, művészettörténeti érdekességek
- Eszközhasználat és munkavédelmi szabályok

A vizuális alkotó gyakorlatok tantárgy második évfolyamának végére előírt követelményei

A tanuló ismerje:

- a témához kapcsolódó formákat, színeket, motívumokat,
- az alapvető ábrázolási technikákat,
- az egyszerű kézműves technikai fogásokat, plasztikus megoldásokat.

Legyen képes:

- motívumgyűjtésre, feldolgozásra,
- vázlatok készítésére,
- vizuális eszköztárának, folyamatos bővítésére és sokszínű alkalmazására,
- ügyelni a képek kidolgozottságára, technikai következetességére.

GRAFIKA ÉS FESTÉSZET ALAPJAI

A grafika és festészet alapjai tantárgy a képi kifejezés változatos módjainak elsajátítását és alkalmazását teremti meg. Előkészíti és megalapozza a művészi igényű szakmai munkát.

A grafika és festészet alapjai tantárgy célja a képi világ, a képi kifejezés különféle módjainak megismertetése. A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása. Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül hozzásegíteni a tanulókat az önálló, kreatív tevékenységekhez. A tantárgy feladata előkészíteni és megalapozni a művészi igényű szakmai munkát.

A grafika és festészet alapjai tantárgy első évfolyamának fejlesztési feladatai:

- a környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása,
- a grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése,
- a vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása,
- a képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása,
- örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása,
- kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

A grafika és festészet alapjai tantárgy első évfolyamának tananyaga

- Grafikai és festészeti ismeretek
- A vonal megjelenési formái
- A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében
- A forma, folt, felület és textúra jelentése és létrehozásának lehetőségei
- A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai
- Részlet és nagyítás
- A díszítés sajátosságai
- A nyomhagyás egyszerű technikái
- Kompozíciós alapismeretek
- Az illusztratív ábrázolás
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

A grafika és festészet alapjai tantárgy első évfolyam végére előírt követelményei

A tanuló ismerje:

- a vonal megjelenési formáit,
- a szín szerepét az érzelmek, hangulat kifejezésében,
- a forma, folt, felület és textúra jelentését és létrehozásának lehetőségeit,
- a díszítés sajátosságait,
- a nyomhagyás egyszerű technikáit,
- a kompozíciós alapismereteket,
- az illusztratív ábrázolás alapjait.

Legyen képes:

- mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére,
- az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása,
- forma, folt, felület és textúra létrehozására,
- a nyomhagyás egyszerű technikáinak alkalmazására,
- képalkotásra,
- gyűjtemény létrehozására,
- eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

A grafika és festészet alapjai tantárgy második évfolyamának fejlesztési feladatai:

- a grafikai és festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése,
- a vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása,
- a képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek átadása,
- örömteli munkával a személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása,
- kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés.

A grafika és festészet alapjai tantárgy második évfolyamának tananyaga

- Grafikai és festészeti ismeretek
- Vonal a térben
- A szín szerepe és hatása a tárgyakon és a térben
- A színek és lelki minőségek

- Felület és textúra kontrasztok és létrehozásának lehetőségei
- A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai
- A díszítés sajátosságai
- A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat
- Egyszerű nyomatok
- A kiemelés
- Az illusztratív ábrázolás
- Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek

A grafika és festészet alapjai tantárgy második évfolyam végére előírt követelményei:

A tanuló ismerje:

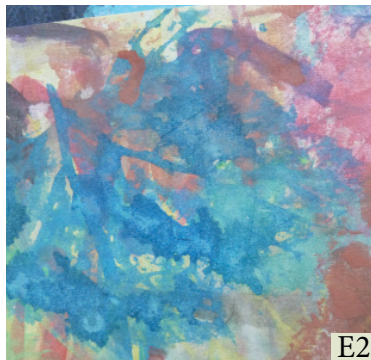
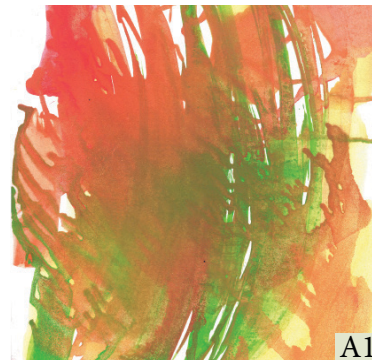

- a vonal a térképző szerepét,
- a szín szerepét, hatását a tárgyakon és a térben,
- a felület és textúra kontrasztok létrehozásának lehetőségeit,
- a gyűjtés, a gyűjtemény létrehozásának módjait,
- a díszítés sajátosságait,
- a tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolatot,
- a kiemelés módjait,
- az illusztratív ábrázolás sajátosságait.

Legyen képes:

- a vonalvariációk létrehozására,
- a lelki minőségek kifejezésére,
- a felület és textúra kontrasztok létrehozására,
- az egyszerű nyomatok készítésére,
- a képalkotásra,
- a gyűjtemény létrehozására,
- az eszközhasználati és munkavédelmi szabályok betartására.

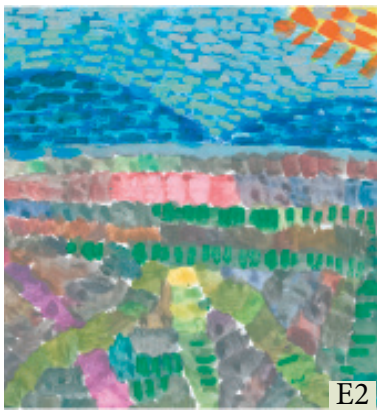

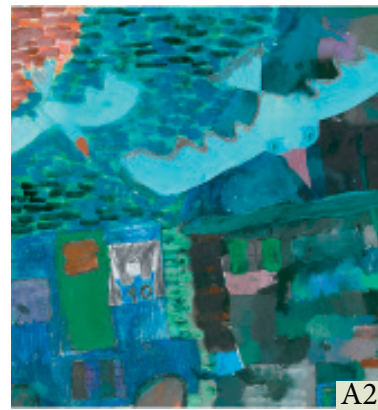
**A TANTERVI ANYAG
TEMATIKUS EGYSÉGEKRE, TÉMAKÖRÖKRE VALÓ FELBONTÁSA**

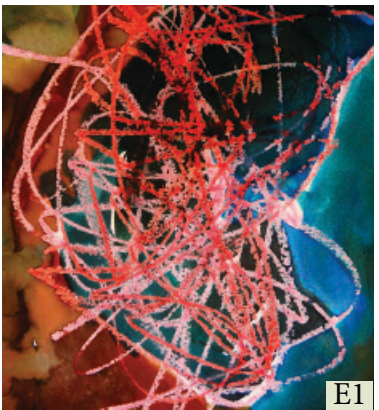

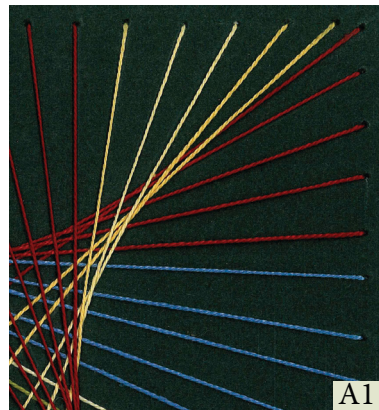
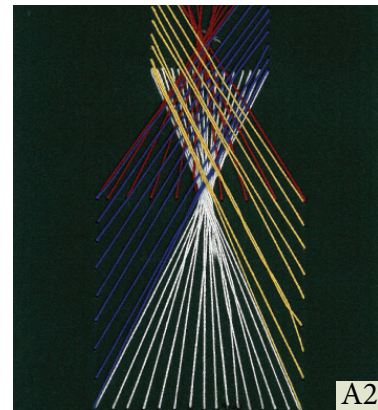

TEMATIKUS EGYSÉG: A vizuális nyelv elemeinek megismerése, érzékszervi tapasztalások. A szín szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben TÉMAKÖR: Érzelmek, hangulatok kifejezése				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. A közvetlen érzéki tapasztalás (hallás, látás) útján megszerzett élmények képi feldolgozási képességének fejlesztése	E1–E2. Érzékszervi tapasztalások Síkbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök	E1–E2. Hangokkal, látvánnyal való analogikus játékok Színek, hangok, megfigyelése, hasonlóságok észrevétele Dramatizálással, hanggal, színnel érzelmek, élmények kifejezése	 <p>Santomaso: Az aratási idő vörösei és sárgái</p>
	A1–A2. Az esztétikai érzékenység, az érzékelés, a befogadó készségek fejlesztése Változatos felfedező és alkotó folyamatokon keresztül önálló, kreatív tevékenységek végzése	A1. A szín szerepe az érzelmek, hangulatok kifejezésében A2. Színek és lelki minőségek	A1–A2. A színek hatása, érzelmi ereje Színek és élmények közti asszociatív kapcsolat Különböző mozgások, mozdulatok, hangok által keltett érzelmek kifejezése, megjelenítése különböző formájú és anyagú felületeken absztrakt színfoltokkal	
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
				

TEMATIKUS EGYSÉG: A szín szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben TÉMAKÖR: Színkeverési játékok				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. Az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, élményszerű tevékenységek által	E1–E2. A szín szerepe és hatása Síkbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök	E1–E2. A szín. Színkeverési játékok A színek hangulati hatásának átélése mozgással, analogikus játékok. A ritmus és a megélt mozgás vizuális megjelenítése	 <p>Kandinsky: Fekete vonások</p>
	A1–A2. A képzőművészeti technikák eszközeinek és anyagainak megismerése játékos formában A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül az esztétikai érzékenység, a nyitottság kialakítása	A1–A2. A szín szerepe az érzelmek, a hangulat kifejezésében A színek világa Színek és lelki minőségek	A1–A2. Szín és mozgás Mozgással hagyott nyomok Mozdulatok, mozdulatsorok színes lenyomatai nagyméretű felületeken kézzel, szivaccsal, széles ecsettel Lelki minőségek kifejezése	
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
				

TEMATIKUS EGYSÉG: A szín szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben TÉMAKÖR: Színkeverési játékokra épített illusztratív ábrázolás				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése A festészeti munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése	E1–E2. Színkeverési, festészeti ismeretek A témavariációk készítésének szabályai	E1–E2. Színkeverési játék Hangulatok, színes világok, ritmus megjelenítése	 Reich Károly: Lovak
	A1–A2. A látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolati terveinek képi megoldásán keresztül A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése	A1–A2. Festészeti ismeretek A szín szerepe az érzelmek és hangulatok kifejezésében Az illusztratív ábrázolás	A1–A2. A színek érzelmi ereje Szinkontrasztok, színharmóniák alkalmazása Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmas, kopár, félelmetes) Saját élmények feldolgozása színes kompozíciókban	
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
				

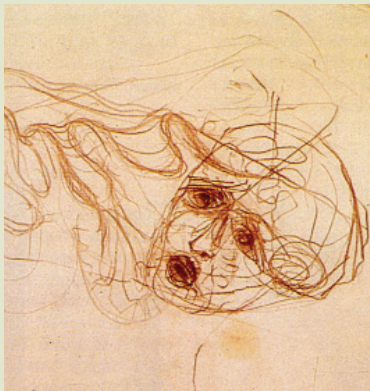
TEMATIKUS EGYSÉG: A vonal, folt, forma szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben TÉMAKÖR: Vonal a térben, térbeli vonalak ábrázolása síklapon				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. A közvetlen érzéki tapasztalás útján megszerzett élmények feldolgozási képességének fejlesztése A művészeti tevékenységhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismerése	E1–E2. A vonal megismerése	E1–E2. A vonal A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben Játékos felfedezések	 Hencze Tamás: Gesztus
	A1–A2. A képi kifejezés különböző módjainak megismerése A vonallal kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása játékos formában A vonallal kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása játékos eszközökkel Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés	A1. A vonal megjelenési formái Eszközhasználati szabályok	A1–A2. Vonalszerű anyagokkal (fonal, kötél, szalag) térjátékok, installációk létrehozása. A létrehozott vonalrendszerek megjelenítése különböző grafikai eszközökkel Az elkészült grafika továbbfejlesztése, alakítása variációk, sorozatok formájában	
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
				

TEMATIKUS EGYSÉG: A vonal, folt, forma szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben				
TÉMAKÖR: A folt és forma szerepe a vizuális kifejezésben				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. A színek és formák felfedezése játékos tevékenységeken keresztül A kreatív személyiségjegyek előhívása	E1–E2. Érzékszervi tapasztalások A folt és forma megjelenési formái Síkbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök	E1–E2. A folt és forma megjelenési formái, gazdasága Hasonlóságai észrevétele Folt- és formaképző játékok	 <p>Karátsón Gábor: : Lón pedig, hogy az vetéseken menne át</p>
	A1–A2. A tanuló egyéni kreatív személyiségjegyeinek előhívása, a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása Az egyes témák, témacsoportok változatos, többirányú feldolgozása	A1–A2. A forma, folt jelentése, létrehozásának lehetőségei Síkbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök	A1–A2. Játékos formaalakítási kísérletek A forma, a folt létrehozásának lehetőségei Gesztusok által létrehozott foltok Formák által közvetített információk A foltok kiegészítése jelentést hordozó illusztratív alkotássá	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

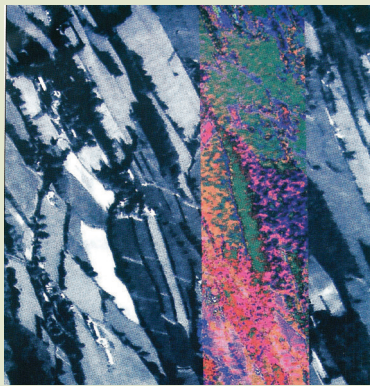

TEMATIKUS EGYSÉG: A vonal, folt, forma szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben				
TÉMAKÖR: A vonal mint mozgásnyom				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. Az esztétikai érzékenység és nyitottság kialakítása Az önkifejezés változatos formáinak megismerése	E1–E2. A vonal megjelenési formái a valóságban és a képzőművészetben	E1–E2. A vonal megjelenési formái Az önkifejezés változatos formái Különböző vonalminőségek Vonalnyomok játékos kiegészítése	 <p>Joseph Beuys: Cím nélkül</p>
	A1–A2. A vonallal kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása játékos formában Az alkotási folyamat során a képi emlékezet és képzelet, a tapasztalat és az emlékezet mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedezése	A1. Grafikai ismeretek A vonal megjelenési formái A forma létrehozásának lehetőségei	A1–A2. A vonal mint mozgásnyom Játékos felfedezések A mozgásnyomok vonallal történő rögzítésére Változatos mozdulatokkal, mozgással hagyott nyomok más–más felületeken és anyagokon A vonalnyomok kiegészítésével formaképzés	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: A vonal, folt, forma szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben				
TÉMAKÖR: Játékos folt, forma- és figuraalkotás				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés A formaképzéssel kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása	E1–E2. Színek, formák Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok	E1–E2. Vonal, folt, forma Folt- forma- és figuraképző játékok tuslepergetéssel	
	A1–A2. A művészeti tevékenységhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismertetése alkotófolyamat végigvitelével Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés	A1–A2. A forma, folt, felület és textúra jelentése Formák, figurák A síkbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok	A1–A2. Játékos formaalakítási kísérletek A foltok, vonalak és színek kapcsolata Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek alkalmazása	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

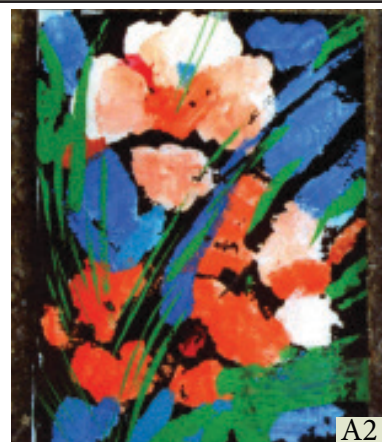
E1

E2

A1

A2

TEMATIKUS EGYSÉG: A vonal, folt, forma szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben				
TÉMAKÖR: Játékos forma- és figuraalkotás tépéssel				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. Kreatív munkára és gondolkodásra nevelés Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátítása	E1–E2. Formaképző játékok Tapasztalatok szerzése a formáról	E1–E2. A forma megjelenési formái, gazdagsága a valóságban és a képzőművészetben Folt-, forma- és figuraképző játékok	
	A1–A2. Az arányok, színek, formák és felületek felfedezése játékos eszközökkel A formával, színnel kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása A vizuális eszköztár folyamatos bővítése és sokszínű alkalmazása	A1–A2. A forma játékos megjelenési formái A forma, folt, felület és textúra jelentése, létrehozásának lehetőségei Síkbeli munkához szükséges anyagok, eszközök	A1–A2. Játékos formaalakítási kísérletek Síkfigurák kialakítása (papírtépés, ragasztás, kivágás, festés) A színek és formák kapcsolata	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

E1

E2

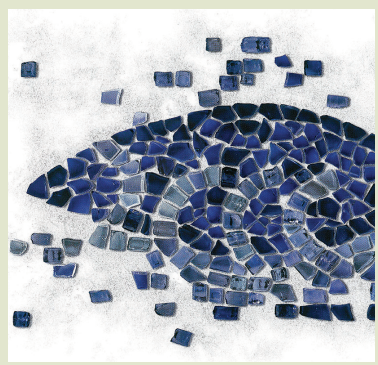
A1

A2

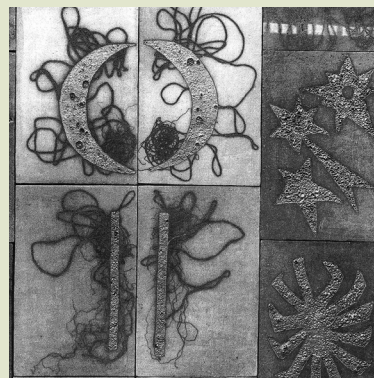
Orosz Gellért: Vidámság

TEMATIKUS EGYSÉG: A kompozíció szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben				
TÉMAKÖR: Színes papírmozzaikok készítésével a színek formaképző és hangulati hatásának, ritmusának megtapasztalása				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. Az alkotói képességek fejlődéséhez való hozzájárulás komplex, játékos, csoportos tevékenységek által	E1–E2. Színkeverési, felületképzési játékok síkban változatos anyagokkal Síkbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök	E1–E2. Szín és ritmus A színek hangulati hatása Színritmus alkalmazása	
	A1–A2. A képzőművészeti technikák eszközeinek és anyagainak megismerése játékos formában A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése	A1–A2. A szín szerepe az érzelmek, a hangulat kifejezésében Színek és lelki minőségek	A1–A2. Játék a színek formaképző és hangulati hatásával A papírmozzaik Színritmus, színkontrasztok, színharmóniák alkalmazása	

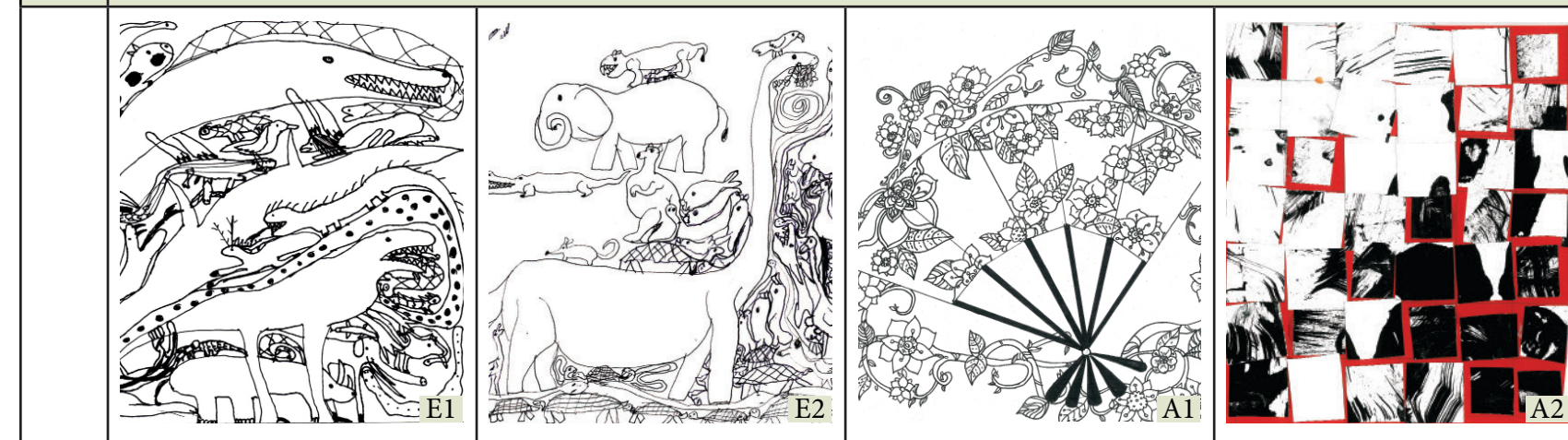
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: A kompozíció szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben				
TÉMAKÖR: Komponálás eltérő alapformákba				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása játékos formában	E1–E2. Kompozíciós alapismeretek	E1–E2. Kompozíció Képi elemek rendezése Kompozíciók különféle alapformákba	
	A1–A2. A vizuális művészetek, a képzőművészet műfaji sajátosságainak megismerése A képalkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és ismeretek átadása Művészettörténeti érdekességek felfedezése	A1–A2. Kompozíciós ismeretek A képi világ, a képi kifejezés különféle módjai	A1–A2. Kompozíció Képi elemek rendezése Ugyanazon elemekből eltérő hatású, egyensúlyú kompozíciók összeállítása	

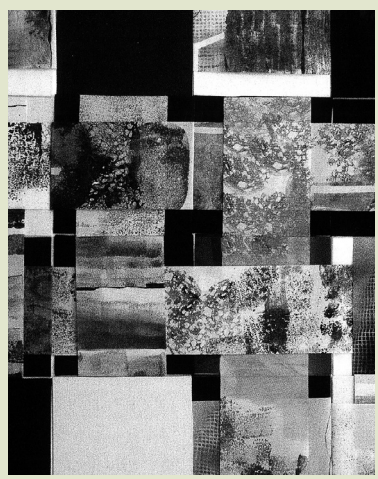

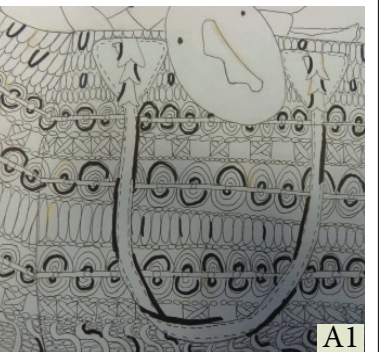
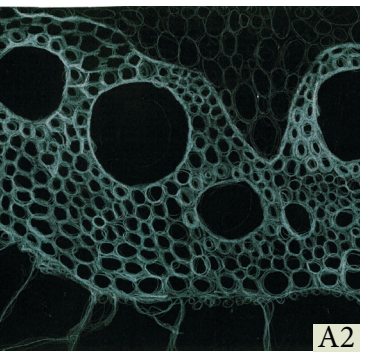
Krajtsovits Margit: A gyermek világa (részlet)

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: A kompozíció szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben				
TÉMAKÖR: A kompozíció és kiemelés szerepe				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–A1. A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel, kompozícióval kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása játékos formában	E1–A1. Kompozíciós alapismeretek A kiemelés	E1–A1. A kiemelés szerepe és lehetőségei	 <p>Kass János: Judit (részlet)</p>
	A2. A vizuális művészetek, a képzőművészet műfaji sajátosságainak megismerése Művészettörténeti érdekességek felfedezése A tanulók érdeklődésének felkeltése, fenntartása, a kitartó munkavégzés képességének fejlesztése	A2. A képi világ, a képi kifejezés különböző módjai A kiemelés Témavariációk és különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai	A2. A kiemelés szerepe és lehetőségei a valóságban, a különböző művészeti ágakban A kép egyes szereplőinek, elemeinek hangsúlyozása (pl. formával, mérettel, színnel, aránnyal, nézőponttal, felülettel, kontraszt alkalmazásával, elhelyezéssel)	
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
	 <p>E1</p>	 <p>E2</p>	 <p>A1</p>	 <p>A2</p>

TEMATIKUS EGYSÉG: A minta, jel, jelkép, ornamentika szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben				
TÉMAKÖR: Minták, szimbólumok a környezetben				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. A természeti és tárgyi környezet szépségének felfedezése A hagyományok élményszerű megismerése	E1–E2. Minta, jel, jelkép Minta a környezetben Mintagyűjtés Pont-, vonal-, folt- és formaképző játékok	E1–E2. Geometriai szimbólumok (négyzet, háromszög, egymásba kapcsolódó körök) A mintaképzés síkbeli módja Lapok, felületek díszítése	 <p>Kapolyi Márta: Összefüggések sorozat II. (részlet)</p>
	A1–A2. A vonallal, színnel, felülettel, díszítménnyel kapcsolatos tapasztalatok játékos gazdagítása A környezet által közvetített üzenetek befogadása értelmezése Részlet és nagyítás Az ismeretek, élmények feldolgozásának segítése A formák, színek használatában való jártasság	A1–A2. Minta, jel, jelkép Díszítés, díszítmények A díszítés sajátosságai A mintaképzés síkbeli és plasztikus módjai	A1. Környezetünkben levő tárgyakon található mintákból gyűjtemény létrehozása. A gyűjtött minták egy-egy részletének nagyítása, új kontextusba helyezése A2. Növények, állatok fotóin, illetve mikroszkopikus felvételeken található minták, mintázatok gyűjtése A gyűjtött mintakincs szabad felhasználása méret és léptékváltással	
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
	 <p>E1</p>	 <p>E2</p>	 <p>A1</p>	 <p>A2</p>

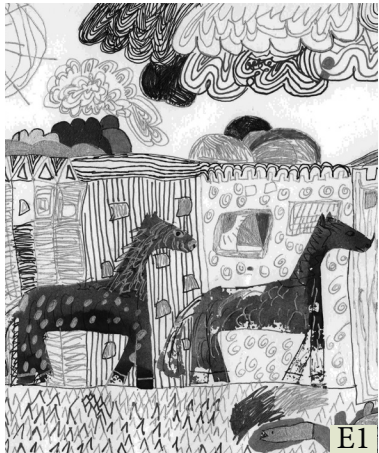

TEMATIKUS EGYSÉG: A minta, jel, jelkép, ornamentika szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben TÉMAKÖR: A magyar népművészet mintakincse, szimbólumvilága				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. A tárgyi környezet szépségének befogadása A hagyományok élményszerű megismerése	E1–E2. A tárgyi környezet szépsége Arányok, színek, formák Népművészet A díszítés sajátosságai Részlet és nagyítás	E1–E2. Lapok felületek díszítése Népművészeti motívumok megismerése grafikai és festészeti technikákkal, jelentést hordozó motívumokkal	 Korniss Dezső: Szűrminta (részlet)
	A1–A2. A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása A környezet által közvetített üzenetek befogadása, értelmezése A népművészeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe	A1–A2. Népművészeti hagyományok. A gyűjtés, gyűjtemény létrehozásának módjai A díszítés sajátosságai A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat Az értékmegőrzés, értékteremtés lehetőségei	A1–A2. A magyar népművészet mintakincse – motívumgyűjtés A gyűjtemény létrehozásának módja Növények stilizált megjelenítése Témához kapcsolódó formák, színek, motívumok alkotása	
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
	 E1	 E2	 A1	 A2

TEMATIKUS EGYSÉG: A felület szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében. TÉMAKÖR: Felületképzési játékok				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
4 óra	E1–E2. A közvetlen érzéki tapasztalás (tapintás, látás) útján megszerzett élmények képi feldolgozási képességének fejlesztése	E1–E2. Érzékszervi tapasztalások Síkbeli és plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök	E1–E2. A környezet felületeinek megismerése élményszerű tapasztalatok biztosításával Felületképzési játékok változatos anyagokkal	 Bátai Sándor: Rétegek (részlet)
	A1–A2. A felülettel kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása játékos formában Az alkotáshoz szükséges érzéki tapasztalások és technikai ismeretek elsajátítása A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése	A1–A2. Változatos alkotó folyamatok Síkbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök	A1. Különböző textúrájú anyagok felületének tapintással való érzékelése gyűjtése, csoportosítása A tapintási élmények megfogalmazása, megjelenítése	
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
	 E1	 E2	 A1	 A2

TEMATIKUS EGYSÉG: Képzőművészeti technikák - nyomatok				
TÉMAKÖR: Nyomhagyás különböző felületű tárgyakkal				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. Az alkotóképességek fejlesztése komplex, játékos tevékenységekkel Grafikai munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése	E1–E2. Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek A síkbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök Különböző képzőművészeti technikák - nyomhagyás	E1–E2. Egyszerű nyomatok Nyomhagyás kézzel vagy különböző formájú, felületű tárgyakkal A nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá	 Veress Pál: Barkácsolt angyal
	A1–A2. A képi világ, a képi kifejezés különböző módjainak megismerése A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat elsajátítása az alkotófolyamat végigvitelével	A1–A2. A síkbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök Képzőművészeti technikák A nyomhagyás egyszerű technikái Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek	A1–A2. Nyomhagyás Különböző formájú, felületű tárgyakkal foltok, rajzolatok létrehozása A nyomatok kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá	
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
 E1	 E2	 A1	 A2	

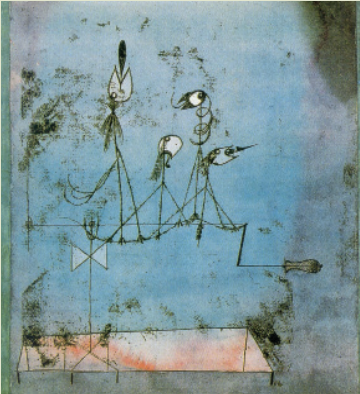
TEMATIKUS EGYSÉG: Képzőművészeti technikák - nyomatok				
TÉMAKÖR: Egyszerű nyomatok készítése papírsablonnal, papírdúccal				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–A2. A képzőművészeti technikákhoz szükséges ismeretek elsajátítása A személyes megnyilvánulásnak teret adó alkotótevékenység motiválása Az önkifejezés változatos formáinak megismerése A grafikai munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése	E1–A2. Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek A síkbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök Különböző képzőművészeti technikák Egyszerű nyomatok	E1–A2. Grafikai nyomhagyó és sokszorosító technikák Síkfigurák, figuraelemek kialakítása Papírdúc, papírsablon készítése Nyomhagyás Egyszerű nyomatok Képi üzenetek létrehozása egyszerű elemekkel, sokszorosítási technikákkal (papír sablon, papírdúc)	 Ország Lili: Nekropolisz (részlet)
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
 E1	 E2	 A1	 A2	

TEMATIKUS EGYSÉG: Képkalkotási technikák - nyomatok				
TÉMAKÖR: Papírkivágással készített sablon felhasználása a képkalkotásban				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–A2. A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat megismertetése alkotófolyamat végigvitelével A grafikai munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása	E1–A2. Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek A síkbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök egyéni és csoportos kreatív használata Különböző képzőművészeti és kézműves technikák Az egyes témacsoportok többirányú feldolgozása Alkotás az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba építve Eszközhasználati és munkavédelmi ismeretek	E1–A2. Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták A kompozíció, a kiemelés szerepe és lehetőségei A papírkivágás felhasználási lehetőségei: átfújások, kiegészítések Képi üzenetek létrehozása	 Csorba Simon: Ébredés (részlet)

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: Képkalkotási technikák - egyedi nyomatok				
TÉMAKÖR: A monotípiá technika megismerése				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése Alapvető képzőművészeti technikák elsajátítása	E1–E2. Képzőművészeti technikák A nyomhagyás egyszerű technikája Elbeszélés vonallal, folttal	E1–E2. Egyedi nyomat Elbeszélés vonalakkal A monotípiá technikájának megismerése és alkalmazása	 Paul Klee: Csicsergőgép (részlet)
	A1–A2. A tanuló egyéni, kreatív személyiségjegyeinek előhívása, az ismeretek, élmények feldolgozásával Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével gondolatok kifejezése	A1–A2. Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek Grafikai ismeretek Monotípiá	A1–A2. Nyomhagyás monotípiá technikával Elbeszélés vonallal, folttal A nyomat kiegészítése, továbbfejlesztése jelentést hordozó illusztratív alkotássá, tussal, filctollal, festékkel	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: Képkalkotási technikák - egyedi grafikák				
TÉMAKÖR: Elbeszélés ceruzával, tollal				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése	E1–E2. Mese és valóság megjelenítése	E1–E2. A mesebeli világok, lények, történések síkban Elbeszélés vonallal	
	A1–A2. Különböző képzőművészeti technikák gyakorlásához szükséges eszközök és anyagok használatának megismerése Az alapvető képzőművészeti technikák segítségével gondolatok kifejezése	A1–A2. Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek Grafikai ismeretek Mesék jellegzetes történetvezetése A vonal térképző szerepe Az illusztratív ábrázolás sajátosságai	A1–A2. Egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozások Elbeszélés vonallal, tollal Különböző vonalminőségek keresése, vonalvariációk létrehozására Vonalrajzos kompozíciók különféle alapformákban, hangsúlyos kontúrok alkalmazásával A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különféle technikákkal	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: Képkalkotási technikák - egyedi grafikák				
TÉMAKÖR: Elbeszélés színes ceruzával vagy krétával				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. A képi emlékezet és képzelet gazdagítása Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése	E1–E2. Mese és valóság kifejezése, jelegzetes történetvezetése	E1–E2. Kalandos történetek Eseménysort kifejező képsorozat, leporelló készítése	
	A1–A2. A formák, színek használatában való jártasság A színes grafikai munkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése Olyan kreatív tevékenységformák megismerése, amelyek feltárják az értékteremtés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot	A1–A2. A mesék jellegzetes történetvezetése Grafikai ismeretek Az illusztratív ábrázolás A téma, az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása	A1–A2. Mesék vagy hétköznapi történetek fő motívumainak megjelenítése, feldolgozása különféle vonalrajzos kompozíciókban Választható témák Saját élmények, történetek feldolgozása színes kompozíciókban (színes ceruza, kréta) A kiválasztott szereplők környezetének feldolgozása különféle technikákkal	

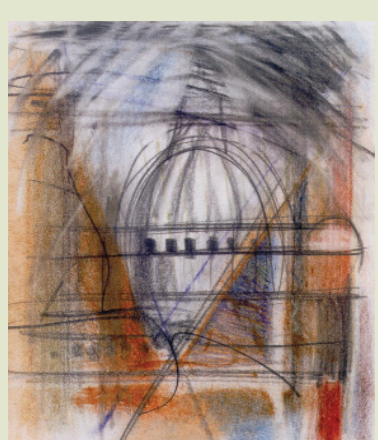
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: Képzőművészeti technikák - mesék, történetek vizuális feldolgozása

TÉMAKÖR: Elbeszélés kevert technikával

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1-E2. Az alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése	E1-E2. Mese és valóság vizuális megjelenítése Kevrt technikák	E1-E2. Élmények rajzi megjelenítése Egyéni fantáziára épülő illusztratív mesefeldolgozás	 Szirányi István: Róma
	A1-A2. A formák, színek használatában való jártasság Olyan kreatív tevékenységformák megismerése, alkalmazása, amelyek feltárják az értéktérítés lehetőségeit, kialakítják a formák, színek használatában való jártasságot	A1-A2. Grafikai, festészeti ismeretek Illusztratív ábrázolás A téma, az érzelmek vonallal, színnel történő ábrázolása A fantázia kibontakoztatása, a valósággal való összekapcsolása	A1-A2. Történetek feldolgozása színes kompozícióban Választható témák: - A történet szereplőinek megjelenítése - Mozgás, mozdulat, mozdulatsor megjelenítése egyszerű (pl. animációs) eszközökkel - Illusztrációk készítése mesék, események szereplőinek nagyméretű ábrázolásával	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

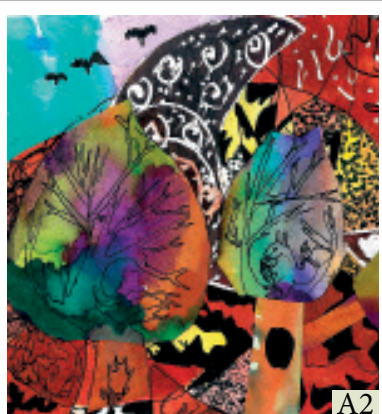

TEMATIKUS EGYSÉG: A megismert kifejezési eszközök alkalmazása

TÉMAKÖR: Természetábrázolás kollázs technikával

javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1-A2. A természeti környezet szépségeinek felfedezése Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése A környezet által közvetített üzenetek befogadtatása, értelmezése A környezet esztétikumára érzékeny nyitott szemlélet kialakítása A formák, színek használatában való jártasság Különböző képzőművészeti technikák alkalmazásához szükséges eszközök, anyagok használatának megismerése	E1-A2. A sík és tér megtapasztalása Környezetünk formái sík formában Képzőművészet az életkori sajátosságoknak megfelelő, változatos alkotó folyamatokba illesztve Papírtépes, ragasztás Kollázs technika	E1-A2. Az otthoni környezet A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újratemetése a fényes elemek, motívumok segítségével. Érzelmek és hangulatok megjelenítése különböző formájú felületeken absztrakt színfoltokkal. Gyűjtött anyagok kollázsként való felhasználása Hangulati elemek megjelenítése (vidám, mozgalmos, kopár, félelmetes) Nagyméretű, színes kompozíciók, csoportmunkában	 Antal Pál: Madaras (részlet)

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: A megismert kifejezési eszközök alkalmazása				
TÉMAKÖR: Méret, tömeg, arány, nyugalom kifejezése				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–A2. Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek és a tér felfedezése játékos tevékenységeken keresztül A látvány és jelenségek befogadására, értelmezésére való ösztönözés Az alkotási folyamat során a képzelet, a tapasztalat és az emlékezet élményanyagának mozgósítása, az önkifejezés lehetőségeinek felfedezése	E1–A2. A méretek, arányok és tömegek érzékletes megtapasztalása, felfedezése, vizuális megjelenítése Az egyes témák, témacsoportok változatos feldolgozása	E1–A2. Méretek, arányok, tömeg A méretek és arányok érzékletes megtapasztalása (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér) Játékos arányváltó feladatok Választható sémák: – Semleges, nyugodt felületeken markáns ellentétek, felületi kontrasztok létrehozása – Tulajdonságok, fogalmak rokonítása, összekapcsolása színekkel és formákkal – Statikusság, nyugalom kifejezése	 Bortnyik Sándor: Kompozíció lámpával

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

E1

E2

A1

A2

TEMATIKUS EGYSÉG: Képkalkotási technikák - nyomatok				
TÉMAKÖR: A papírsablon felhasználása a képkalkotásban				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–A2. A tanulók életkori sajátosságának megfelelő, belső motívációra épülő változatos alkotó folyamatok biztosítása Az alkotómunkához szükséges eszköz- és anyaghasználati készség fejlesztése A művészeti tevékenységekhez szükséges eszközhasználat megismertetése az alkotófolyamat végigvitelével	E1–A2. Vizuális alkotó gyakorlat – ismeretek A síkbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök Különböző képzőművészeti és kézműves technikák	E1–A2. Papírkivágások – szimmetria, pozitív–negatív formák, ritmusok, sorminták A forma és felt jelentése. létrehozásának lehetősége A diszítés sajátosságai, kompozíciós ismeretek Felületek és formák által kiváltott érzelmek A nyomhagyás, az áttunkolás egyszerű technikáinak alkalmazása	 Péter András: A szamaras

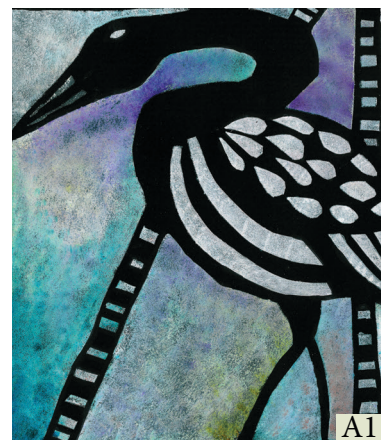
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

E1

E2

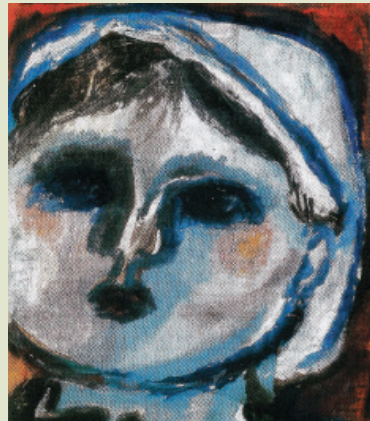

A1

A2

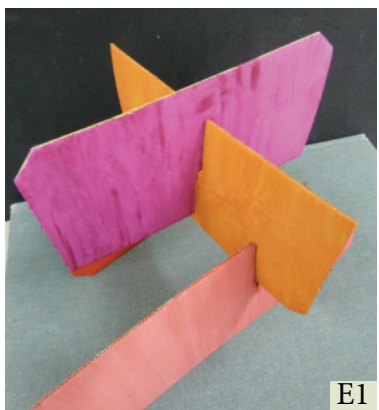
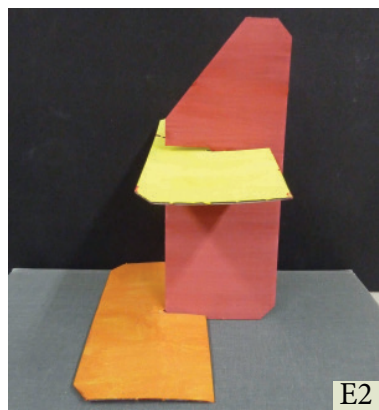
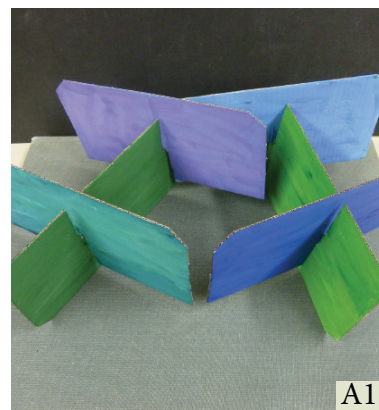
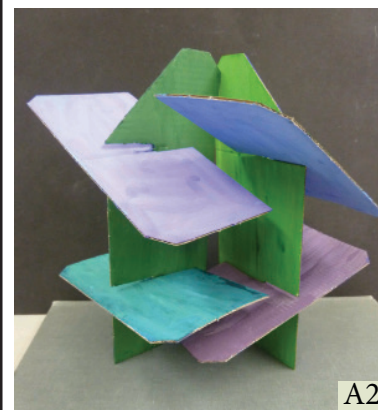
TEMATIKUS EGYSÉG: A megismert kifejezési eszközök alkalmazása TÉMAKÖR: Arcképek színes technikákkal				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–A2. A kifejezéshez, alkotáshoz szükséges képességek fejlesztése A képalkotáshoz szükséges tapasztalatok, technikai ismeretek átadása A festészeti munkához szükséges eszköz és anyaghasználati készség elsajátítása A művészettel való játékos ismerkedésen keresztül a pozitív lelki tulajdonságok gyarapítása, az esztétikai érzékenység, nyitottság kialakítása, a pozitív lelki tulajdonságok megerősítése	E1–E2. Ábrázolás Szereplők megjelenítése Megszemélyesítés Én és a külvilág	E1–A2. Önarckép Jellegzetes arányok, karakterjegyek Az önismeret útjai – az emberi arc arányai, a karakter, a mimika megjelenítése Választható témák: – Arckép színes technikával – Meglévő portréfotók felhasználása, nagyítása (ismétlődések, átirások, fénymásolatok segítségével) – Alakoskodások – szimbolikus tartalmak megjelenítése az arcábrázoláson keresztül – Maszkok, készítése	 <p>Anna Margit: Női fej</p>

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

			
E1	E2	A1	A2

TEMATIKUS EGYSÉG: Sík és tér TÉMAKÖR: Színes terek konstruálása				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. A sík és tér felfedezése A sík és a tér megtapasztalása játékos tevékenységeken keresztül	E1–E2. Érzékszervi tapasztalások A sík és a tér megtapasztalása Síkbeli és téri-plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök	E1–E2. Zárt és nyitott terek Színes terek, téri formák létrehozása, térátalakítások A térbe figura helyezése	 <p>Bortnyik Sándor: Az új Ádám</p>
	A1–A2. Változatos alkotó folyamatok megélése A színnel, térrel kapcsolatos tapasztalatok gazdagítása Az egyéni és csoportos alkotómunka alapelemeinek elsajátítása	A1–A2. Tér alakítása, átalakítása A szín szerepe az érzelmek, hangulat kifejezésében A szín szerepe és hatása a térben	A1–A2. A színek és térbeli formák kapcsolata a mesékben és a valóságban Különböző színű vagy különböző színűre festett tárgyak (pl. dobozrekeszek) segítségével eltérő hatású (nyitott, zárt) hangulatú terek építése A konstruált tér hangulatának, jelentésének módosítása színcserével	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

			
E1	E2	A1	A2

TEMATIKUS EGYSÉG: Sík és tér TÉMAKÖR: Síkból térbe, térből síkba nyitható, csukható tárgyak készítése				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. A sík és tér felfedeztetése játékos tevékenységeken keresztül Kreatív gondolkodásra, alkotásra nevelés	E1–E2. A sík és a tér megtapasztalása	E1–E2. A sík és a tér megtapasztalása Téri élmények rajzi, plasztikai megjelenítése	 <p>Makhult Gabriella: 3D papír workshop</p>
	A1. A látvány befogadására, értelmezésére való ösztönözés, gondolatok, tervek képi és téri megoldásán keresztül	A1. A síkbeli és térbeli munkákhoz szükséges anyagok és eszközök Ábrázolás és tárgyalkotás	A1. A természeti és ember alkotta környezet modellezése, újrateremtése A kiválasztott mesehősök környezetének feldolgozása különféle technikákkal	
	A2. Az eszköz és anyaghasználati készség fejlesztése Az alkotó képességek fejlesztéséhez való hozzájárulás játékos tevékenységek által	A2. A tárgyak funkciója Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok	A2. Tér alakítása Síkból térbe, térből síkba nyitható képeskönyv készítése	
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
	 <p>E1</p>	 <p>E2</p>	 <p>A1</p>	 <p>A2</p>

TEMATIKUS EGYSÉG: Plasztikus munkák - tárgyalkotás TÉMAKÖR: Kisplasztika papírmáséból				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. Az arányok, színek, formák, felületek, tömegek felfedezése játékos tevékenységeken keresztül	E1–E2. Plasztikai ismeretek Méretek, arányok, színek, formák, felületek, tömegek	E1–E2. Plasztikus figurák Mesebeli világok, lények, történetek plasztikában	 <p>Kovács István: Sikló</p>
	A1. A kézműves tárgyformálás különböző technikai fázisainak megismerése A kitartó munkavégzés képességének fejlesztése	A1. Ember és állatfigurák mintázása Plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök	A1. Sosemvolt lények életre keltése papírmáséból Mesehősök, állatfigurák, szereplők megjelenítése papírmásával Figurateremtés, jellegzetes arányok, karakterjegyek	
	A2. Kreatív tevékenységformák megismerésével az értékteremtés, értékmegőrzés lehetőségeinek megismerése, a formák, színek használatában való jártasság kialakítása	A2. A plasztikus munkákhoz szükséges anyagok, eszközök csoportos és egyéni kreatív használata A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai.	A2. Plasztikus figurák Formai felfedezések Kedvenc figurák, sosem volt lények életre keltése papírmáséból	
PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA				
	 <p>E1</p>	 <p>E2</p>	 <p>A1</p>	 <p>A2</p>

TEMATIKUS EGYSÉG: Plasztikus munkák - tárgyalakotás				
TÉMAKÖR: Tárgyalakotás növényi részekből				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. Az önkifejezés változatos formáinak megismerése Az egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása	E1–E2. Használati és ajándéktárgyak Formák, felületek	E1–E2. Használati és ajándéktárgyak Varázslatos tárgyak, varázseszközök készítése Hagyománytárgyak készítése Természetes anyagok, ágak, termékek alakítása, felhasználásuk más anyagokkal együtt	 <p>Csutoros Sándor: Tulipán I., II.</p>
	A1–A2. A kézműves tevékenységekhez szükséges eszközhasználat, anyagalakítás megismerése a tárgykészítési folyamat végigvitelével A tanuló figyelmes, kitartó munkavégzésének fejlesztése	A1–A2. A tárgyak funkciója és díszítése közti kapcsolat Eszközhasználati és munkavédelmi szabályok	A1–A2. Fonások hánccsal, növényi részekkel Virágszönyegek készítése Növényi szöttekbe talált tárgyak beépítése	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: Plasztikus munkák - tárgyalakotás				
TÉMAKÖR: Tárgykészítés nemezeléssel				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1–E2. Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása. Tárgykészítés alkotó folyamat végigvitelével Az önkifejezés változatos formáinak megismertetése	E1–E2. Tárgykészítés A népi kézművesség néhány jellegzetes technikája Hagyománytárgyak, játékok A szín szerepe a tárgyakon	E1–E2. Személyes megnyilvánulásra teret adó alkotótevékenység A színek szerepe és hatása a tárgyakon, a felületen Ismerkedés a gyapjúval Nemezelés	 <p>Sütő Éva: Szalagmágia</p>
	A1–A2. A népművészeti ismeretek aktív beépítése az alkotó tevékenységbe Az alkotási folyamat során az önkifejezés lehetőségeinek felfedezése	A1–A2. Felület és textúra kontrasztok és létrehozásuk lehetősége Népművészeti, iparművészeti, különféle hagyományos kézműves technikák, díszítési módok Személyes tárgyak, ünnepi ajándékok Játék készítés gyönggyel és más természetes anyagokkal	A1–A2. A tárgykészítés folyamata A népi kézművesség néhány jellegzetes eleme, technikája Ismerkedés a gyapjú tulajdonságaival A gyapjú felhasználásának lehetőségei Nemezzjátékok, ajándéktárgyak készítése	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: Plasztikus munkák - tárgyalakítás				
TÉMAKÖR: Agyagedények készítése				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1-E2. Egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása	E1-E2. Használati és ajándéktárgyak Forma, felület, tömeg	E1-E2. Használati és ajándéktárgyak Hagyománytárgyak készítése agyagból	 <p>Bukrán Edit: Díszedények</p>
	A1. A kézművesség műfaji sajátosságainak, anyagainak és eszközeinek megismerése	A1. Kézműves technikák Plasztikus munkákhoz szükséges anyagok és eszközök Felületek	A1. Természetes anyagok felhasználása Edények, eszközök kialakítása agyagból	
	A2. A kézműves tárgyformálás egyes elemeinek, technikai fázisainak kipróbálása	A2. Tárgykészítés Kézműves technikák A tárgyak funkciója és a díszítés közötti kapcsolat A díszítés sajátosságai	A2. A különböző méretű alkotások készítésének sajátosságai Különböző hagyományos kézműves technikák, díszítési módok alkalmazása, az agyagedény készítés folyamatában	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TEMATIKUS EGYSÉG: Plasztikus munkák - tárgyalakítás				
TÉMAKÖR: Kisplasztika készítése agyagból				
javasolt időkeret	FEJLESZTÉSI RÉSZCÉL (E1, E2, A1, A2)	TANTERVI ANYAG (E1, E2, A1, A2)	ISMERETEK, TEVÉKENYSÉGEK (E1, E2, A1, A2)	INSPIRÁCIÓS FORRÁS
2 óra	E1-E2. A közvetlen tapasztalás útján megszerzett élmények plasztikai feldolgozási képességének fejlesztése	E1-E2. Plasztikai ismeretek Méretek és arányok (kisebb, nagyobb; hosszabb, rövidebb, sovány, kövér)	E1-E2. Agyag- vagy gipszfigurák Környezetünk formái, szereplői plasztikus formában	 <p>Csekovszky Árpád: Hárman a lovon</p>
	A1. Az egyszerű kézműves tevékenységek iránti nyitottság kialakítása Az arányok, formák, tömegek felfedezése	A1. A szabadon formálható anyag Plasztikus figurák, formai felfedezések	A1. Ember és állatfigurák mintázása – különféle mozdulatok megjelenítése Figurateremtés Agyagplasztikák	
	A2. Az emlékezet élményanyagának mozgósítása, a kézműves önkifejezés lehetőségeinek felfedezése	A2: Agyagplasztikák, formai felfedezések	A2. Szabadon formálható anyag Kedvenc állatok Figurális dombormű, vagy körplasztika mintázása készítése, díszítése	

PÉLDÁK TANULÓI MEGOLDÁSOKRA

TARTALOMJEGYZÉK

Bevezető.....	3
Az alapfokú művészetoktatás képző-és iparművészeti ága követelményei és tantervi programja.....	7
Vizuális alapozó- és alkotó gyakorlat tantárgy.....	9
Grafika és festészet alapjai tantárgy.....	13
A tantervi anyag tematikus egységekre, témakörökre való felbontása	
1. A vizuális nyelv elemeinek megismerése, érzékszervi tapasztalások	
1.1. A szín szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében	
Érzelmek, hangulatok kifejezése.....	18
Színkeverési játékok.....	19
Színkeverési játékokra épített illusztartív ábrázolás.....	20
1.2. A vonal, folt, forma szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben	
Vonal a térben, térbeli vonalak ábrázolása síklapon.....	21
A folt és forma szerepe a vizuális kifejezésben.....	22
A vonal mint mozgásnyom.....	23
Játékos folt, forma- és figuraalkotás.....	24
Játékos forma- és figuraalkotás tépéssel.....	25
1.3. A kompozíció szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben	
Színes papírmozaikok készítésével a színek formaképző és hangulati hatásának, ritmusának megtapasztalása.....	26
Komponálás eltérő alapformákba.....	27
A kompozíció és kiemelés szerepe.....	28
1.4. A minta, jel, jelkép, ornamentika szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésben.	
Minták, szimbólumok a környezetben.....	29
A magyar népművészet mintakincse, szimbólumvilága.....	30

1.5. A felület szerepe a vizuális érzékelésben, kifejezésében	
Felületképzési játékok.....	31
1.6. Képpalkotási technikák - nyomatok	
Nyomhagyás különböző felületű tárgyakkal.....	32
Egyszerű nyomatok készítése papírsablonnal, papírdúccal.....	33
Papírkivágással készített sablon felhasználása a képpalkotásban.....	34
A papírsablon felhasználása a képpalkotásban.....	35
A monotípus technika megismerése.....	36
1.7. Képpalkotási technikák - egyedi grafikák	
Elbeszélés ceruzával, tollal.....	37
Elbeszélés színes ceruzával vagy krétával.....	38
1.8. Képpalkotási technikák - mesék, történetek vizuális feldolgozása	
Elbeszélés kevert technikával.....	39
2. A megismert kifejezési eszközök alkalmazása	
Méret, tömeg, arány, nyugalom kifejezése.....	40
Természetábrázolás kollázs technikával.....	41
Arcképek színes technikákkal.....	42
3. Sík és tér	
Színes terek konstruálása.....	43
Síkból térbe, térből síkba nyitható, csukható tárgyak készítése.....	44
4. Plasztikus munkák - tárgyalkotás	
Kisplasztika papírmaséból.....	45
Tárgyalkotás növényi részekből.....	46
Tárgykészítés nemezeléssel.....	47
Agyagedények készítése.....	48
Kisplasztika készítése agyagból.....	49

